

Til beslutningsforslag nr. B 7. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 5. december 2002

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om en national handlingsplan til beskyttelse af børn mod seksuelt misbrug

[af Sandy Brinck (S) m.fl.]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 4 ændringsforslag til beslutningsforslaget. Socialdemokratiets medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1-3. Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 4.

1. 2. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 10. oktober 2002 og var til 1. behandling den 20. november 2002. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Foreningen Forældre for Børns Beskyttelse og Landskomiteen til forebyggelse af seksuelle overgreb.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til beslutningsforslaget:

Foreningen Forældre for Børns Beskyttelse,
Red Barnet og

Thora Center, Center for seksuelt misbrugte og andre i Danmark.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse. Justitsministeren har besvaret spørgsmål 1 og 2 samt besvaret spørgsmål 3 foreløbigt. Spørgsmål 3 forventes endeligt besvaret inden 2. behandling.

1. 3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Herefter indstiller et *flertal* i udvalget (S, SF, RV, EL og KRF) beslutningsforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget har med glæde noteret sig justitsministerens tilkendegivelse af, at regeringen i foråret 2003 kommer med en national handlingsplan mod seksuelt misbrug af børn. Således er det lykkedes, dels at Folketinget har haft en forudgående diskussion af indholdet, dels at få mulighed for at være medbestemmende over for dette indhold. Folketinget kan hermed afstikke et minimum samt udpege de områder – også uden for justitsministerens ressort – som skal indgå.

Folketingets Retsudvalg har under sin behandling haft flere organisationer med kendskab til og interesse for området i foretræde samt modtaget skriftlige henvendelser. Fælles for disses ud-sagn har været, at intet i dette beslutningsforslag er irrelevant, men at man naturligvis har flere ønsker.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Venstres, Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget er enige med forslagsstillerne i, at seksuelt misbrug af børn er noget af det mest modbydelige, man kan forestille sig, og at der som opfølgning på de senere års initiativer på området er behov for – i form af en national handlingsplan – at gøre status og foretage en samlet vurdering af indsatsen mod seksuelt misbrug af børn.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har derfor også med tilfredshed noteret sig, at regeringen har igangsat et arbejde med henblik på at tilrettelægge en samlet national handlingsplan til bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, og at regeringen vil fremlægge denne handlingsplan i foråret 2003.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har med tilfredshed noteret sig justitsministerens tilkendegivelse af, at en sådan handlingsplan skal have et bredt sigte, idet indsatsen mod seksuelt misbrug af børn – ud over spørgsmål vedrørende gennemførelse af straffesagerne – omfatter bl.a. forebyggende, sociale og sundhedsmæssige tiltag.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti lægger vægt på, at de, der begår overgreb mod børn, straffes, og at efterforskningen, herunder afhøringer og lægeundersøgelser samt strafforfølgningen i øvrigt, rummer den mindst mulige belastning af barnet. V, DF og KF har med tilfredshed noteret sig, at et flertal i Justitsministeriets arbejdsgruppe om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn har stillet forslag om, at den mistænkte eller sigtede ikke skal være til stede i forbindelse med videoafhøringen af barnet. V, DF og KF lægger vægt på, at der hurtigst muligt følges op på arbejdsgruppens forslag. V, DF og KF finder det endvidere vigtigt, at de retsmedicinske undersøgelser også i disse sager foretages af retsmedicinere, der har den fornødne ekspertise, og at undersøgelserne foretages med særlig hensynstagen til barnet, f.eks. ved som på Rigshospitalet at etablere ordninger, hvor undersøgelserne foregår i samarbejde mellem retsmedicineren, en børnelæge og en børnepsykolog.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti lægger samtidig vægt på, at der er

fokus på den sociale og sundhedsmæssige behandling af ofrene, og at børn, der har været udsat for seksuelle overgreb, sikres den nødvendige støtte og bistand, herunder i form af psykologhjælp. Derfor må der også lægges vægt på at få foretaget en samlet gennemgang og vurdering af, om de nuværende ordninger og behandlingstilbud er tilstrækkelige og fungerer tilfredsstillende.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti deler forslagsstillerens opfattelse af, at kommuner, institutioner og foreninger m.v. har et helt åbenlyst ansvar for at forebygge seksuelle overgreb mod børn i deres varetægt og for at sikre de nødvendige forholdsregler i tilfælde, hvor der opstår mistanke om, at et barn har været udsat for et overgreb.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har derfor med tilfredshed noteret sig socialministerens tilkendegivelse af, at en ny og udbygget vejledning om bl.a. sådanne forholdsregler (den såkaldte dialogvejledning) vil foreligge inden årsskiftet. V, DF og KF lægger samtidig afgørende vægt på, at det i den enkelte kommune, institution og forening m.v. sikres, at man er sit ansvar bevidst og gør brug af de muligheder, som foreligger – bl.a. via Kriminalregisteret – med henblik på at forebygge, at der ved ansættelse og beskæftigelse af personer, som har med børn at gøre, opstår risiko for seksuelle overgreb eller frygt herfor.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige med forslagsstillerne i, at indsatsen mod seksuelt misbrug af børn rejser nogle vanskelige spørgsmål og indeholder komplekse problemstillinger. V, DF og KF finder derfor også, at en handlingsplan og de enkelte elementer heri må være knyttet til en samlet gennemgang og vurdering af indsatsen på dette område – en status, hvor bl.a. erfaringerne og vidensopsamlingen ved videnscenterfunktionerne på Rigshospitalet og ved Udviklings- og Formidlingscenteret i Aabenraa for Børn og Familie kan indgå. Som forslagsstillerne selv anfører, kan man kun med en sådan status opnå et reelt billede af, hvor behovet for nye tiltag er i dag.

Som det fremgår, finder Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti, at forslagsstillerne har peget på vigtige problemstillinger i forbindelse med beskyttelsen af børn mod seksuelt misbrug, og beslutningsforslaget

er båret af gode intentioner, som V, DF og KF deler.

Regeringen har imidlertid allerede igangsat udarbejdelsen af en national handlingsplan og tilkendegivet, at denne handlingsplan vil foreligge til foråret. Selv om flere af beslutningsforslagets elementer må antages at kunne indgå i regeringens handlingsplan, finder V, DF og KF det uhensigtsmæssigt, før det igangværende arbejde er afsluttet, på forhånd at fastlægge, hvilke elementer der skal indgå i den videre indsats på området. V, DF og KF kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Simmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

1. 4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til teksten

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af det *øvrige udvalg*:

1) I 3. pkt. indsættes efter »Handlingsplanen skal« ordene: »som minimum«.

[Præcisering af, at der er tale om minimumskrav til handlingsplanen]

2) I nr. 1 indsættes efter »tværfaglige team« ordene: »under politiets ledelse«.

[Politiet skal lede de tværfaglige afhøringssteam]

3) Nr. 3 udgår.

[Kravet om, at undersøgelsen skal foretages af en pædiater, udgår]

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af det *øvrige udvalg*:

4) I nr. 8 ændres ordet »sikkerhedsprocedurer« til: »forholdsregler«.

[Sproglig ændring]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringsforslaget understreges, at der kan være andre emner end de i beslutningsforslaget foreslåede, som det kan være relevant at tage med i handlingsplanen.

Til nr. 2

Det foreslås, at det i nr. 1 præciseres, at de tværfaglige team, der afhører børn, er under politiets ledelse. Dette har afgørende betydning ikke alene for behandlingen af barnet, men også for retssikkerheden for alle parter.

Til nr. 3

I beslutningsforslagets nr. 3 foreslås det, at det skal sikres, at den retsmedicinske undersøgelse foretages af en pædiater. Forslaget er begrundet i et ønske om at sikre, at børn ikke risikerer at skulle undersøges med instrumenter beregnet til voksne, hvilket vil forøge risikoen for (re)traumatisering af børnene.

Forslagsstillerne er imidlertid blevet gjort opmærksom på, at den retsmedicinske undersøgelse efter gældende retningslinjer i dag gennemføres på en for barnet forsvarlig og tryksgørende måde, og at undersøgelsen almindeligvis finder sted som en almindelig lægeundersøgelse, som barnet og forældrene kender fra de regelmæssige børneundersøgelser. De problemer, som forslagsstillerne tidligere er blevet gjort opmærksom på, må således skyldes, at man enkelte steder ikke lever op til gældende retningslinjer, hvilket forslagsstillerne forventer, at ministeren som ansvarlig drager omsorg for. Retningslinjerne er således gode nok, men de skal efterleves. Det foreslås derfor, at nr. 3 udgår af beslutningsforslaget. Forslagsstillerne forudsætter dog, at der øjeblikkelig sættes ind, hvis det viser sig, at enkelte retsmedicinere ikke gennemfører undersøgelseerne i overensstemmelse med gældende retningslinjer.

Til nr. 4

Det foreslås, at ordet sikkerhedsprocedurer erstattes af ordet forholdsregler, som lyder mindre voldsomt, og som er lige så dækkende for de initiativer og foranstaltninger, der skal tages i børneinstitutioner og foreninger m.v.

Der kan som et eksempel henvises til B 7 – bilag 10, som bl.a. beskriver det beredskab, Århus Kommune har opstillet, og hvorefter kommunens krænkereteam indkaldes og møder op med

meget kort varsel (inden for en time), hvis der f.eks. fremkommer beskyldninger mod medarbejdere om seksuelle krænkelse.

Inge Dahl-Sørensen (V) Birthe Rønn Hornbech (V) nfm. Karsten Nonbo (V)

Jørgen Winther (V) Per Dalgaard (DF) Peter Skaarup (DF) Helge Adam Møller (KF)

Lars Barfoed (KF) Jann Sjursen (KRF) Torben Hansen (S) Lissa Mathiasen (S)

Morten Bødskov (S) Per Kaalund (S) Sandy Brinck (S) Anne Baastrup (SF) fmd.

Elisabeth Arnold (RV) Line Barfod (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende B 7

Bilagsnr.	Titel
1	Uddrag af Justitsministeriets betænkning nr. 1420 (2002) om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
3	Spm. 1 om høringssvar til Justitsministeriets betænkning nr. 1420 (2002), til justitsministeren
4	Spm. 2 om kommentar til høringssvar til Justitsministeriets betænkning nr. 1420 (2002), til justitsministeren
5	Tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
6	Henvendelse af 27/11-02 fra Landskomiteen til forebyggelse af seksuelle overgreb
7	Henvendelse af 28/11-02 fra Foreningen Forældre for Børns Beskyttelse
8	Spm. 3 om kommentar til henvendelse fra Foreningen Forældre for Børns Beskyttelse, til justitsministeren
9	Artikler fra Lov & Ret, nr. 8, december 2002
10	Artikel fra Børn & Unge – fagblad for pædagoger og klubfolk organiseret i BUPL: »Somaliske sexanklager slider«
11	1. udkast til betænkning
12	Svar på spm. 2 om kommentar til høringssvar til Justitsministeriets betænkning nr. 1420 (2002), fra justitsministeren
13	Svar på spm. 1 om høringssvar til Justitsministeriets betænkning nr. 1420 (2002), fra justitsministeren
14	Svar på spm. 3 om kommentar til henvendelse fra Foreningen Forældre for Børns Beskyttelse, fra justitsministeren